

Akadémia duševného vlastníctva

Dni ochrany tvorivosti – iniciatíva akadémie duševného vlastníctva

Vzdelávanie detí o duševnom vlastníctve je kľúčové pre ich osobný a profesionálny rozvoj. Pomáha im rozvíjať tvorivé schopnosti, etické uvedomenie a pripravenosť na výzvy a príležitosti v súčasnom technologickom a digitálnom svete. Vzdelávanie mladých ľudí o duševnom vlastníctve je dôležité z dôvodu nedostatočnej ochrany duševného vlastníctva na Slovensku. Na tento stav poukazujú aktuálne štatistiky (EUIPO Spring Campaign Press Release, 2024):

- Až 10 % mladých ľudí v EÚ vo veku do 24 rokov vedome nakupuje falšované športové vybavenie, čo spôsobuje straty 850 miliónov pre ekonomiku.
- Podľa EUIPO až 12 % občanov EÚ sleduje športové podujatia z nelegálnych zdrojov, pričom mladí ľudia vo veku 15 až 24 rokov tvoria veľkú časť podporovateľov nelegálneho streamovania. **Nelegálne online streamovanie generuje nelegálne príjmy vo výške jednej miliardy eur ročne.**
- Z monitorovacích aktivít EUIPO vyplýva, že mnoho Európanov stále nevníma, že falzifikáty majú vážne ekonomické a sociálne dôsledky vrátane straty pracovných miest a poškodenia značiek.

Európska komisia (2023) poukazuje na ďalšie štatistiky:

- Z dlhodobého hľadiska je na tom slovenský inovačný ekosystém na nedostatočnej úrovni: iba 2 % MSP na Slovensku si registruje OZ, kým priemer EÚ je 10 % – a to napriek rozširujúcim sa prípadom známkového pirátstva na Slovensku, a takisto SK výrazne zaostáva v podávaní patentových prihlášok za krajinami V4 posledných 30 rokov.
- Podľa prieskumu Eurobarometer 2023 46 % opýtaných mladých ľudí vo veku 15 až 30 rokov v EÚ uvažuje o založení vlastného podnikania.

Na tieto výzvy reaguje akadémia duševného vlastníctva iniciatívou Dni ochrany tvorivosti v školách, zameranou na podporu a ochranu tvorivosti žiakov. Akcia má za cieľ zvýšiť povedomie o dôležitosti ochrany duševného vlastníctva, povzbudzovať mladých ľudí k tvorivej činnosti

a taktiež povzbudiť študentov k tvorbe originálnych diel a projektov v rôznych oblastiach (literatúra, umenie, hudba, veda a technológia).

Dni ochrany tvorivosti realizuje akadémia duševného vlastníctva na základných a stredných školách v rámci celého Slovenska. Hlavnou aktivitou podujatia sú prednášky a workshopy, ktoré sa pútavou formou snažia o vysvetlenie právnych aspektov tvorivej činnosti – jej ochrany prostredníctvom patentov, ochranných známkov, dizajnov či autorského práva. Prednášky sa týkajú aj otázok prevencie falšovania výrobkov. Praktické workshopy sú obohatené o interaktívne aktivity, súťaže, hry a simulácie na tému ochrany duševného vlastníctva.

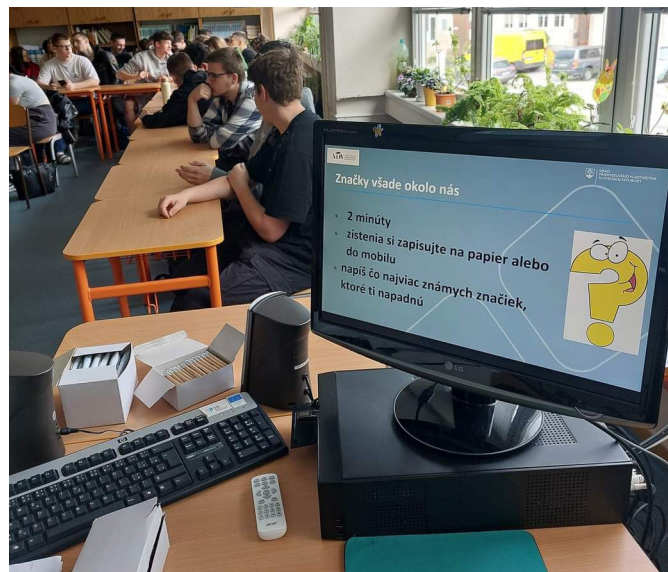
Súčasťou Dní ochrany tvorivosti je aj interaktívna výstava vedeckých hračiek, kde si žiaci môžu zábavným spôsobom vyskúšať vedecké princípy a koncepty. Cieľom výstavy vedeckých hračiek je podnietiť zvedavosť a záujem o vedu a techniku, podporiť kritické myslenie a problémové riešenia a zároveň poskytovať zábavný a angažujúci spôsob učenia.

V priebehu prvého polroka 2024 sme zrealizovali Dni ochrany tvorivosti v dvoch školách. Prvou školou bola Stredná priemyselná škola dopravná vo Zvolene, kde 240 študentov školy absolvovalo workshopy zamerané na ochranné známky, patenty a základné princípy podnikania v súvislosti s ochranou značky a produktov.

Druhou školou, ktorú sme navštívili s podujatím Dni ochrany tvorivosti, bola Základná škola Okružná v Michalovciach. Na podujatie pozvali aj kolegov a žiakov z Gymnázia Pavla Horova. Účastníci dostali odpovede na otázky, ako rozpoznať fejk od originálu, aký je rozdiel medzi patentom a ochrannou známkou, aké druhy ochranných známkov na Slovensku máme a taktiež, či je možné ochrániť vzhľad výrobku. Prednášky boli sprevádzané interaktívnymi hrami, kvízom, kde si žiaci mohli otestovať nadobudnuté poznatky, a tiež ukázkami vedeckých hračiek.

Dni ochrany tvorivosti predstavujú významnú príležitosť na podporu a ochranu tvorivosti mladých ľudí. Táto iniciatíva nielen vzdeláva o dôležitosti ochrany duševného vlastníctva, ale poskytuje žiakom priestor na rozvoj ich tvorivých schopností, podnikavosti a prezentáciu ich talentu. Prínos Dní ochrany tvorivosti sa však netýka len žiakov. Na základe spätnej väzby od učiteľov, ktorí sa ich zúčastnili, vieme, že aj oni oceňujú túto iniciatívu ÚPV SR a z prednášok si odnášajú cenné vedomosti. Témy, ktoré sú obsahom prednášok, považujú za veľmi zaujímavé a prínosné. Samotní učitelia sú často tvorcami produktov, ktoré súvisia s duševným vlastníctvom a výsledky svojej kreativity často „rozdávajú“, a tak umožňujú, aby sa stali verejným majetkom. Riešením sú poznatky o problematike duševného vlastníctva, pretože tie môžu byť motiváciou, aby všetci využili svoje tvorivé výsledky na získanie uznania a ďalšieho úžitku. V priebehu jesene 2024 pripravuje akadémia duševného vlastníctva ďalšie štyri dni ochrany tvorivosti, ktoré majú potenciál zvyšovať povedomie o duševnom vlastníctve u žiakov, ale aj u učiteľov. Pevne veríme, že dňami ochrany tvorivosti podporíme žiakov ako budúcich vedcov a podnikateľov pri ich ceste k úspechu, ako aj pri budovaní slovenského inovačného ekosystému.

Zdroje:

EUIPO Spring Campaign Press Release. 2024. In Kampaň Hraj fér: milióny Európanov kupujú falšované športové vybavenie a sledujú nelegálne športové vysielanie. Dostupné na: <https://www.indprop.gov.sk/aktuality?clanok=kampan-hraj-fer-miliony-europanov-kupuju-falsovane-sportove-vybavenie-a-sleduju-nelegalne-sportove-vysielanie>

Európska komisia. 2023. Social entrepreneurship and youth. Dostupné na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2670>

Spracovali: Ing. Veronika Beličková a Mgr. Michaela Skúpa

